

HØRING - ENDRING AV FORSKRIFT OM VISSE FORURENSENDE STOFFER I NÆRINGSMIDLER

Hovedinnhold i forskriftsutkastet

Forskriftsutkastet innebærer at det fastsettes grenseverdier for 3-monokloropropandiol (3-MCPD) og dens fettsyrestere og glysidylfettsyrestere i flere matvarekategorier, deriblant vegetabiliske og marine oljer.

Grenseverdiene er en følge av at EU har gitt tilsvarende grenseverdier inntatt i forordning (EF) 1881/2006 om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler. Denne forordningen med endringsforordninger gjelder som norsk forskrift jf. § 3 i forskrift 3. juli 2015 nr. 870 om grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler.

Bakgrunnen for forskriftsforslaget

Det følger av forskrift 3. juli 2015 nr. 870 om visse forurensende stoffer i næringsmidler at forordning (EF) nr. 1881/2006 om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler med endringsforordninger gjelder som norsk forskrift.

EU-kommisjonen vurderer løpende, bl.a. på grunnlag av EFSA's risikovurderinger, om disse grenseverdiene bør endres, både mht stoff, nivået på grenseverdiene og hvilke næringsmidler en grenseverdi gjelder for. Norge deltar på lik linje med EUs medlemsland i utviklingen av dette regelverket.

Forslaget til denne endringsforskriften er en følge av EU-Kommisjonens endringsforordning (EU) 2020/1322 av 23. september 2020 som endrer Forordning (EC) 1881/2006 vedrørende grenseverdier for 3-monokloropropandiol (3-MCPD) og dens fettsyrestere og glysidylfettsyrestere i utvalgte næringsmidler.

Endringsforordningen er EØS-relevant, dvs. at den vil bli tatt inn i EØS-avtalen, vedlegg II kap.XII pkt. 54 zzzz. Dette innebærer at forskrift 3. juli 2015 nr. 870 om visse forurensende stoffer i næringsmidler må endres slik at endringsforordningen også blir gjeldende som norsk forskrift.

Forordningen ligger ved høringsbrevet på dansk da norsk oversettelse ikke foreligger pr. i dag.

Nærmere om innholdet i forskriftsutkastet

EFSA (EUs mattrygghetsorgan) har risikovurdert 3-monokloropropanediol (3-MCPD) og har satt en gruppe-TDI på 2 µg/kg kroppsvekt pr. dag for 3-MCPD og dens fettsyreestere. Ekspertpanelet påpekte at denne TDIen ikke overskrides i den voksne befolkning. Det ble imidlertid observert en mindre overskridelse av TDI hos forbrukere med stort inntak i de yngre befolkningsgruppene og hos spedbarn som utelukkende fikk morsmelkerstatning.

3-MCPD og dens fettsyreestere er prosessframkalt stoffer som dannes ved raffinering av vegetabiliske oljer. Det fastsettes derfor en grenseverdi for tilstedeværelsen av 3-MCPD og dens fettsyreestere i vegetabiliske oljer og fettstoffer.

På grunn av betenkelighetene med hensyn til helsefare for spedbarn og småbarn fastsettes det en mer restriktiv grenseverdi for vegetabiliske oljer og fettstoffer bestemt til produksjon av barnemat og prosesserte kornbaserte næringsmidler beregnet for spedbarn og småbarn. For å utelukke alle betenkeligheter med hensyn til helsefare for spedbarn og småbarn, spesielt med tanke på den potensielle eksponeringen av spedbarn som utelukkende får morsmelkerstatning, fastsettes det også spesifikke grenseverdier for 3-MCPD og dens fettsyreestere i morsmelkerstatninger, tilskuddsblandinger og næringsmidler til særlig medisinske formål til spedbarn og småbarn.

Ettersom det også var en mindre overskridelse av TDI hos forbrukere med stort inntak i yngre befolkningsgrupper, vil den samme lavere grenseverdien gjelde for juniormelk («young child formula»), da disse også inntas av barn under tre år. Den eksisterende grenseverdien for glysidylfettsyreestere for morsmelkerstatninger og tilskuddsblandinger settes også for juniormelk.

I tillegg fremgår det av vitenskapelige publikasjoner og innsendt forekomstdata at fiskeolje og oljer fra andre marine organismer også kan inneholde høye nivåer av glysidylfettsyreestere og 3-MCPD fettsyreestere. For å sikre et høyt beskyttelsesnivå for forbrukere fastsettes det en grenseverdi for glysidylfettsyreestere og 3-MCPD og dens fettsyreestere i fiskeolje og oljer fra andre marine organismer.

Overgangstid

Fiskeoljer og oljer fra andre marine organismer jf. punkt 4.2.1 og 4.2.2 i vedlegget til forordning (EF) nr. 1881/2006, og juniormelk, jf. punkt 4.2.3 og 4.2.4 i samme vedlegg – og som er markedsført på lovlig vis innen 1. januar 2021 – kan fortsatt omsettes frem til 30. juni 2021. De næringsmidlene som er oppført under punkt 4.3 i vedlegget til forordning (EF) nr. 1881/2006, og

som er markedsført på lovlig vis innen 1. januar 2021, kan fortsatt omsettes frem til «best før»-datoen eller siste forbruksdato.

Konsekvensutredning

For næringsutøvere, importører og forvaltningen vurderes den nye grenseverdien ikke å innebære vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser utover generelle forpliktelser til farevurderinger, overvåking og analyser basert på risiko for overskridelse av grenseverdier. Mattilsynet har i 2018 og 2019 analysert 20 ulike marine oljer der ingen hadde innhold over de foreslåtte grenseverdiene.

Høringssvar

[Høringssvar sendes inn via lenke på Mattilsynets nettside](#)

Alle høringssvar vil bli offentliggjort.

Høringsfrist: 11.12.2020.

Med hilsen

Marie Louise Wiborg
Seksjonssjef, seksjon fremmedstoffer og EØS

Vedlegg

- 1 Utkast til forskrift
- 2 Endringsforordning 2020-1322_dansk versjon